CALEA DACILOR

De Hidegcuti Catalin

"Nori grei se adună deasupra poporului meu, iar eu sunt prea bătrân şi neputincios să schimb ceva. Singura speranță pe care o mai avem rămâne Decebal, care fuge ca vântul către podişurile împădurite din Nord pentru a aduna o nouă armată. Dar speranța este slabă, mai mult o iluzie fantomatică gata să se spulbere odată cu apariția zorilor. Armatele invadatoare au distrus deja capitala noastră iubită, Sarmisegetusa, şi au lăsat mii de daci fără case. Alte mii au fost împrăştiate în drumul lor către capitală. Munții, în toate direcțiile, sunt plini de refugiați care se ascund de cetele prădătoare ale romanilor. Chiar inima regatului dac este în mâinile duşmanilor."

Astfel de gânduri se învălmăşeau în mintea lui Vezina, Înalt Preot a lui Zamolxes, sfătuitor de taină a lui Decebal, regele dacilor. Un om atât de bătrân încât anii nu mai contau pentru el. În timpul său văzuse lumea de la pădurile fără fund ale Germanei, trecând prin mândra Roma, locul de unde era condusă lumea şi până în decadenta Atena cazută din măreție, acum doar o umbră a ceea ce fusese odată. Era sfătuitorul lui Decebal de mult timp, îl ajutase să unească o parte dintre triburile dacice sub o singură conducere, dacă ar mai fi avut timp ar fi unit şi triburile gete de pe malurile Danubiului.

Traian însă nu era aşa de uşor de păcălit cum fuseseră înaintaşii lui, Vezina îşi amintea cum cedaseră în fața promisiunilor de aur şi plecăciunilor până la pământ. Încrezuți romani fără minte, armia dacică crescuse în fiecare an, unflată, asemenea râurilor de munte, cu triburi roxolane, sarmate şi getice. Traian însă nu ascultase. Îşi vroia numele în istorie ca şi cuceritorul dacilor.

Poate la bătrânețe ne pierdem suflul, gândi marele preot. El se simțea cu adevărat bătrân, nu numai în ani, datorită talentului său extraordinar trăise mai mult decât era normal, dar în suflet, acolo era cu totul altceva. Îmbătrânise o viață de om când văzuse mult iubita Sarmisegetusa în flăcări.

Până la urmă toate gândurile i se îndreptau către regele fugar. Exista încă şansa ca Decebal să ajungă la aliații roxolani şi sarmați din Nord. Atunci, poate, s-ar fi întors cu destule forțe să-şi elibereze neamul.

Situația în restul regatului era disperată. Fortărețele din munți cădeau una dupa alta în mâinile legionarilor romani, unele prin puterea banilor iar altele prin puterea armelor.

Un sunet uşor de paşi îi întrerupse meditația. Un dac intră şovăietor în încăperea Templului Sacru, aflat adânc în munți şi a cărui locație fusese secretă timp de sute de ani. Doar cei mai înalți în ierarhia preoților si tagma regilor cunoştea locația lui exactă. Templul era tăiat în piatră seacă şi plin de catacombe artificiale, doar un tunel luminat de sute de torțe ducea în inima sa, Sanctuarul. Sala era înaltă cât zece persoane şi lată în unele locuri de două duzini. Aici se afla locul de retragere şi meditație a Marelui Preot, prim slujitor a lui Zamolxes.

Cel ce intrase şi aştepta ca Marele Preot să-şi întoarcă atenția spre el era Dapyx, nepot a lui Decebal, şi cu toate că încă foarte tânăr conducător a refugiaților din munți. Inclusiv a puținilor războinici daci care încă doreau să lupte şi să urmeze pe cineva din stirpea lui Decebal.

Tânărul purta hainele obişnuite ale dacilor: camaşa de in simplă şi pantaloni lungi, dar mai purta şi o cămaşă de zale fină pe deasupra, lucrată minunat de către maeştrii din îndepărtata Persie. Tânărul o prețuia mai mult decât orice, îi fusese dăruită chiar de Decebal care o primise în dar de la perşi când căutase alianța lor pentru a opri extinderea romană. Pe ea era prins însemnul casei regale, simbol purtat cu mândrie chiar şi acum când echivala cu o condamnare la moarte sigură pentru purtător. La brâu avea o sabie, una romană de cavalerie, pe care mulți tineri daci o considerau mai folositoare în luptă decât propriile lor arme. După trăsăturile feței preotul îşi dădu seama cât de obosit este.

- Mărite Vezina, am nevoie de sfatul tău.

Preotul îl invită să ia loc pe una din băncile de lemn aşezate de-a lungul pereților încăperii.

- Ce sfat cauți tinere taraboste ? Nu te pot ajuta dacă este vorba de bătălii, nu sunt general.
- Nu despre bătălii vin să-ți vorbesc. Poporul nostru este pe ducă, romanii îi mână din spate ca pe vite. Doar cei din triburile nordice vor scăpa de dominația romană. Eu am în grija mea aproape douăzeci de mii de suflete şi asta fără să număr pe cei care sunt strămutați din valea interioară în sud. Ce să fac cu ei? Nu vor rezista iernii iar majoritatea nu vor să se întoarcă la satele distruse şi să fie luați sclavi de romani.
- Du-i spre Nord. Există destul pământ pentru toți. Sarmații şi roxolanii îi vor primi pe supraviețuitori. Decebal a negociat plătindu-i în aur greu.

- Spune-le asta romanilor. Toate drumurile spre Nord sunt pline de patrule romane. Aş putea să trec cu războinicii mei, dar în nici un caz cu femeile, copii şi convoaiele de provizii. Am sperat ca zeii să ne arate altă cale.
- Vino mâine când soarele va fi la mijlocul drumului său ceresc. Voi întreba zeii şi îți voi da un răspuns.

Tânărul dădu să iasă apoi se opri nehotărât, de parcă ar fi vrut să întrebe ceva dar îi era frică de răspunsul pe care l-ar fi putut primi.

- Despre Decebal, măritul meu unchi, ce veşti mai ai?
- Este urmărit de romani prin munți. Cei mai mulți tarabostes îl urmează pe Decebal în nord cu speranța unei întoarceri. Dar tot mai mulți trădători îşi scot capul la lumină ca şerpii în fiecare zi. Curând nici Sanctuarul nu va mai fi sigur. Un sfat îți voi da şi eu fără să apelez la înțelepciunea zeilor. Urcă-ți oamenii mai sus în munți.
- Sper ca regele să ajungă la Daelo, acolo îl aşteaptă fratele meu Duro cu o mică oaste de roxolani şi daci. Va fi în siguranță cu ei.
- Mâine vom şti, am trimis vorbă prin mijloace rapide. În curând vom primi un răspuns.

Dapyx îşi plecă capul şi îl lăsă pe Vezina singur în mijlocul sălii Sanctuarului.

Odată ce paşii tânărului nu se mai auziră Înaltul Preot se concentră pentru a chema zeii. Spiritul preotului încerca să se înalțe departe de corpul material, să găsească o cale de eliberare, dar la vârsta sa energia vitală era din ce în ce mai slabă. Puterea sa înăscută rămânea însă cu el. Slobozi încă un strigăt de disperare către ceruri. De mai multe ori în ultimele zile încercase să folosească puterea chemând zeii în ajutor dar aceştia rămăseseră tăcuți.

Trebuia să existe o cale de salvare. Iar răspunsul îl aveau doar zeii. Trebuia să se pregătească de ritualul de invocare. Dacă nici acum nu aveau să-i răspundă nu mai conta, în timpul ritualului şi-ar fi putut pierde viața oricum iar dacă nu, îl aşteptau romanii. Soarta preoților căzuți în mâna lor era cruntă.

*****

După ce părăsi templul, Dapyx încălecă pe calul ținut de soldatul din escorta sa şi se îndreptară direct spre tabăra oştirii dacice. Ce mai rămăsese din ea.

Trupele sale păzeau calea spre creierul munților, spre satele unde se refugiaseră dacii. Până acum nimeni nu îi deranjase. Armata romană era prea ocupată cu jefuirea capitalei şi a zonelor mai facile ale văiilor, dealurilor joase şi regiunilor deja cucerite. Alții îl urmăreau pe Decebal şi nu aveau timp să intre în munți.

Cu timpul însă, după ce regiunile cucerite aveau să fie pacificate, legiunile aveau să intre şi în munţii ce adăposteau ultimii daci liberi. Dar până dacii nu îi atacau, se mulţumeau cu teritoriile deja cucerite.

Tabăra era aşezată într-o vale cu un intrând deluros, păzită de vînturi şi un pârâu care cobora din munte asigurând apa potabilă. Soldaţii săi ridicaseră un zid din crengi groase şi pari ascuţiţi pentru a ţine la respect animalele sălbatice destul de înfometate, de când cu războiul, încât să se apropie de oameni. Mai avea şi alt scop, să ascundă de o privire fugară tabăra.

Luând modelul de la romani corturi lungi fuseseră întinse pentru soldaţi dar pe măsură ce alţi refugiaţi li se alăturară deveniseră neâcăpătoare şi mulţi soldaţi stăteau acum sub cerul liber. Nici un cercetaş roman nu ajunsese atât de aproape de tabără ca să verifice camunflajul grăbit căci călăreţii daci păzeau împrejurimile zi şi noapte mai rău decât îşi păzeau lupoaicele puii.

Sosirea lui Dapyx şi a escortei sale a fost semnalată cu mult înainte ca ei să vadă tabăra, de către iscoadele ascunse în copaci.

Din păcate şederea lui Dapyx în tabără părea să fie de scurtă durată. Doar puse la punct câţiva tarabostes care nu voiau să se supună ordinelor sale. Totul se petrecu repede, tânărul având în spate războinicii săi care puseră capăt oricărei discuţii. Îl aştepta vestea de la unul dintre cercetaşi că un tribun roman intra în munţii lor cu şase cohorte şi câteva sute de auxiliari. Deocamdată îşi puseseră corturile la câteva stadii de Dealurile Înalte.

Problema era ce trebuiau să facă dacii?

Dacă îi atacau şi-i omorau stârneau mânia romanilor care ar fi pornit cu o întreagă legiune să se răzbune. Iar dacă pierdeau, nimeni nu ar mai fi rămas să-i apere pe refugiaţi. Dacă aşteptau şi nu făceau nimic, romanii s-ar fi aflat în poziţia de a ataca cu uşurinţă satele rămase încă în stăpânirea dacilor. Şi ar fi ajuns la fugari.

- Cine îi conduce? îl întrebă Dapyx pe cercetaş

- Salinus, cel care a avut comanda garnizoanei din Moesia Superior. L-am recunoscut pentru că l-am mai văzut când a venit cu solie la Rege.

- Eu nu-l ştiu, nu m-am întâlnit cu el, nu ştiu ce-i poate pielea. Deocamdată îi vom observa. Se mişcă încet, avem timp. Dacă se apropie de sate îi vom momi din nou cu călăreţii spre câmpie.

Dupas, un veteran hârşâit prin destule campanii, uneori luptând ca mercenar de partea romanilor şi cunoscând bine tactica comandanţilor romani vorbi.

- Salinus nu este prost, taraboste. Nu se va lăsa momit de către vicleniile noastre. A luat cu el trupele pentru un scop clar, ştie că mai există destule sate bogate în munţi. Sate unde poate găsi destule prăzi ca să-şi potolească apetitul de avere. Şi a lui şi al soldaţilor săi

- Mă alătur lui Dupas; spuse Ballus, un roxolan vânjos cu chică împletită în vârful capului, venit în ajutorul dacilor în căutare de glorie. În tribul său i se promisese că va deveni şef dacă ar fi adus cu el o sută de căpăţâni romane; Trebuie să lovim acum, să vadă că dacii nu şi-au pierdut colţii.
- Voi vorbi cu Vezina, el ne va putea sfătui, trebuie să ştim de partea cui sunt zeii.
- Nu trebuie să fii preot ca să-ţi dai seama că zeii ne-au părăsit. Dacă îi atacăm şi îi înfrângem romanii se vor răzbuna imediat. Traian nu este împăratul care să lase populaţiile cucerite să-i facă harcea-parcea legiunile; spuse un alt taraboste
- Adică exact ceea ce noi vrem să facem; râse gutural roxolanul

Spre seară un călăreţ apăru dintre dealuri la galop. Intră într-un vârtej în tabără, un soldat îi apucă calul de dârlogi în timp ce el sări din şa şi se repezi la cortul lui Dapyx.
- Taraboste – suflă el greu printre respiraţii – romanii au cotit direct spre sud. Spre noi. În fruntea lor, alături de tribunul roman am vazut şi tarabostes care îi indică drumul.
- Se pare, prieteni – zise tânărul conducător cu un rictus pe faţă, nu dorea o înfruntare deschisă cu romanii - că decizia nu mai este în mâinile noastre. Dacă au trădători cu ei atunci ştiu cam pe unde se află satele. Acum suntem forţaţi să îi atacăm. În strunga făieragului! Pregătiţi-vă oştenii!

*****

A doua zi, odată cu primele raze ale soarelui ce se iveau printre colţurile munţilor, oastea dacilor porni la drum. Cu toţii aveau caii odihniţi şi armele pregătite.

Echipamentul lor nu era voluminos, călăreţii lui Dapyx erau oşteni de hărţuială, antrenaţi pentru luptele rapide din munţi şi nu pentru bătălii de pe poziţii fixe. Aveau doar armuri uşoare, cămăşi de in gros lucrate cu grijă pe mai multe straturi după o tehnică folosită încă de pe timpul lui Alexandru cel Mare şi căptuşite cu piele argăsită, la care în cazul taraboştilor se adăuga o zale din ochiuri groase care se prelungea până la genunchi.

Duceau cu ei arme la fel de uşoare. Puţini dintre ei cărau scuturi lungi sau securi grele, cei mai mulţi aveau săbii celtice şi celebrele sica, pumnale dacice cu lama curbată de vre-o patruzeci de centimetri şi mâner de cinsprezece centimetri. Nu era nevoie să te împovărezi cu scuturi enorme sau lănci grele când poţi să iei cu tine suliţe şi arcuri. Arcurile erau tratate cu o grijă aparte, fiind bine întreţinute şi învelite în pânză groasă ca să nu fie udate la ploaie. Nu erau uşoare, ca arcurile romanilor, a căror folosinţă şi eficienţă se vedea doar în salve numeroase, ci

semănau mai mult cu arcurile parţilor şi sciţilor care aveau forţa necesară să treacă o săgeată prin scut sau pieptar de legionar.

Alături de războinici luptau şi oameni simpli, care nefiind soldaţi de profesie nu aveau nici armele nici antrenamentul cetei lui Dapyx.

Parte din ei proveneau din refugiaţii alungaţi de romani, iar ceilalţi, cei drept mai puţini la număr, locuiau în satele de munte, izolaţi de restul triburilor dar cu toţii bărbaţi zdraveni ce îndurau cu uşurinţă condiţiile vitrege, şi pe deasupra erau şi vânători destoinici. Cu toate astea majoritatea erau înarmaţi cu suliţe de vânătoare, pumnale, puţinele arme capturate de la romani şi ustensile de gospodărie, arme total nepotrivite pentru o confruntare cu legionarii căliţi în sute bătălii de-a lungul şi latul Imperiului.

Trecând prin mijlocul lor Dapyx le simţea neliniştea. Li se citea în mişcări şi pe feţe. Majoritatea nu auziseră de romani decât în poveşti pe lângă focuri. Cele spuse de refugiaţi fiind amplificate de propriile temeri, transformaseră armata romană într-o forţă a zeilor imposibil de oprit. Luptau doar de frica sclaviei şi a războinicilor lui Dapyx.

Nu era de mirare, războinicii formau o ceată cosmopolită venind din toate părţile lumii. Roxolani cu chică în vârful capului stăteau alături de daci tineri căliţi la graniţe. Carpi sălbatici alături de traci şi iliri fugiţi din Imperiu. Mercenari greci cu armuri strălucitoare căliţi în zeci de lupte prin toată lumea.

Ei vor fi nucleul dur în viitoarea confruntare, singurii care le puteau face faţă legionarilor.

Locul ales de Dapyx pentru capcană era o strungă îngustă cu un râu de munte pe dreapta drumului strâmt şi o coastă stâncoasă abruptă şi împădurită pe stânga.

Strunga era singura cale rapidă în munţi, alte trecători erau mult mai departe şi făceau ocoluri mari, de zile întregi. În unele locuri se strâmtora în aşa hal încât doar trei soldaţi puteau să treacă alăturat după care se desfăcea permiţând trecerea grupurilor mari la un loc.

În aceste locuri pădurile rămâneau întunecate şi în mijlocul zilei iar sunetele răzbătând dintre copacii seculari trimiteau fiori prin inima şi celor mai curajoşi dintre drumeţi.

De aici, legenda spune, se trag luptătorii arktomorfi, războinicii bestie care se puteau transforma în lupi şi urşi. Aceste corpuri de elită se distingeau prin ferocitate dar şi prin curajul lor, nici unul nu părăsise câmpul de luptă înfrânt preferând să moară. Romanii învăţaseră repede să-i urască dar se şi temeau de ei, mai ales după ce găsiseră multe patrule, mai exact bucăţi din corpurile lor, agăţate în copaci pe marginile drumurilor. Cohortele de auxiliari dormeau iepureşte aşteptând înfriguraţi raidurile nocturne ale monştrilor păroşi care rupeau oamenii în bucăţi şi care luptau noaptea la fel de bine ca ziua.

Doar trei se mai aflau în viaţă alături de Dapyx, toţi purtând capete şi blănuri de lup, ultimii rămaşi din frăţia lor, gata să-şi vândă scump pielea invadatorilor.

În avangardă romanii îşi aveau cercetaşii dar nici aceştia nu se aventurau să urce pantele abrupte şi se mulţumeau să observe împrejurimile de pe drum. Ceea ce însă nu ştiau romanii, şi nici taraboştii trădători era că cel care îi călăuzea de două zile era de fapt un dac loial lui Dapyx şi îi conducea spre locul îngust unde dacii le pregătiseră capcana.

Dacii se ascunseseră pe fiecare parte a trecătorii după stânci sau în desişurile dese, în timp ce un grup de călăreţi, cei mai buni oşteni, aşteptau armia romană în mijlocul drumului cu caii pregătiţi.

Când cavalerii romani din capul coloanei îi văzură cât de puţini sunt, scoaseră un chiot de luptă şi porniră la atac fără să mai aştepte ordinul.

Nefiind nebuni, odată ce-i văzură venind, dacii făcură stânga-împrejur şi o porniră la galop de-a lungul strungii. Cavalerii romani, în mare parte tineri care veniseră de curând în Dacia şi nu luaseră parte la lupte serioase contra dacilor, îi urmăriră într-o cursă nebună de-a lungul drumului.

Plini de avânt războinic într-un târziu îşi dădură seama că se depărtaseră considerabil de legionari.

După un cot de drum ascuns de stânci un zid de lănci şi pari ascuţiţi le bară brusc drumul. Călăreţii se izbiră de el în plină viteză.

Caii se împlântară în vârfurile de fier şi-şi aruncară călăreţii cât colo. Burţiile le erau deschise de parii ascuţiţi şi rămâneau pironiţi pe loc, cei care îi urmau se loveau de ei împleticindu-se la pământ.

Alţi lăncieri ieşiră în faţă cu sarssise, suliţe foarte lungi cu vârf subţire şi împlântară fierul direct în călăreţi. Romanii neputând ajunge la daci din cauza zidului de pari ascuţiţi încercară să-i împungă la rândul lor cu lăncile. Din nefericire pentru ei o altă ceată de daci cu lănci şi căngi de tras jos călăreţii apăru ca prin minune în spatele lor de pe coaste şi începură să-i măcelărească pe romani.

Dapyx fulgeră cu sabia gâtul unui cavaler care îşi luase prea mult avânt şi lancea sa trecuse pe lângă capul dacului. Lumina scânteie pe cuirasa unui alt tânăr nobil şi o falcata îi ţinti capul de la înălţime.

Nu-şi atinse niciodată ţinta.

Ballus îi tăie picioarele calului cu o secure grea din cele ce trebuie ţinute cu două mâini. Şi cal şi călăreţ căzură la pământ unde Ballus îl spintecă cu cuirasă cu tot dintr-o a doua lovitură. Dupas era şi el prezent cu o armă cu lamă lungă, un falax, acele arme îngrozitoare care erau coşmarul trupelor uşoare romane, cu care îi cosea harnic pe romani. Unul din aceşti tineri nobili care venise tocmai din îndepărtata Galie cu gânduri de mărire şi glorie îşi văzu toate speranţele distruse când, după ce căzu de pe cal împuns de o lane, ultimul lucru pe care îl văzu pe

lume fu lama lungă venind direct spre gâtul sau. Într-o secundă trupul şi capul îi erau la distanță de un metru unul de celălalt.

Prinşi între cetele de daci, cavalerii romani au fost aproape toți măcelăriți. Câțiva reuşiră să scape galopând înapoi către corpul principal. Dapyx spera ca arcaşii săi să se abțină să tragă în ei. Nu vroia să piardă efectul surpriză pentru restul ambuscadei.

Salinius înjurase în toate felurile invocând furia zeilor când îşi văzuse călăreții urmărindu-i pe daci. Tinerii cavaleri erau încă “verzi”, începători, şi nu cunoşteau vicleşugurile dacilor.

- Infanterie, ochii în patru !; urlă el din toți rărunchii. Cercetaşi, în față ! Prăştierii pe flancuri.

Cercetaşii, care mai rămăseseră, şi nu se alăturaseră cavalcadei se traseră mai aproape de corpul principal al oştii. Nu după mult timp apărură călăreții ce scăpaseră de daci. În debandada care se creă odată cu revenirea lor dacii îşi închiseră capcana.

Primul semn al ambuscadei a fost o săgeată ce zbârnâi prin aer trecând cu uşurință prin armura de piele argăsită şi pătrunzând în pieptul primului cercetaş. Ea a fost urmată de o adevărată ploaie de săgeți de pe ambele părți ale strungii, săgeți care îşi găseau de cele mai multe ori ținta.

Romanii, neputând să ajungă la daci reacționară cu tactica lor obişnuită în astfel de situații, formară “țestoase” acoperindu-se cu scuturi în toate părțile până ce auxiliarii lor, în special prăştierii, intrau în luptă cu arcaşii.

Însă dacii se aşteptaseră la răspunsul roman. Tactici deja învechite folosite de romani şi în alte bătălii.

Se apucară să prăvălească pietroaie de pe înălțimi. Pietrele mari spărgeau grupurile compacte de romani, împrăştiind “țestoasele” şi aruncând pe unii romani în râu în timp ce pe ceilalți îi lăsau descoperiți în fața săgeților. Căci cu scutul te puteai apăra de săgeți dar cum să te aperi de bolovanii ce te striveau cu tot cu scut de sus.

Legionarii din față, Salinius îi pusese pe cei mai experimentați soldați a săi în primele rânduri, se împărțiră în grupe mai mici fără să mai aştepte ordin. Astfel se puteau feri din calea bolovanilor şi în acelaşi timp să se apere de săgeți cu scuturile. Tribunul care se afla şi el în fruntea soldaților îşi dădu seama că nu putea face nimic altceva decât să înainteze, să iasă din valea îngustă şi din raza de acțiune a arcaşilor daci cât mai repede.

Dar în fața lui se înălța zidul de pari care îi oprise şi pe călăreți, iar acum zidul fusese dat cu smoală şi s-a dat foc.

Zidul lat de flăcări înecăcioase se înălța în fața coloanei romane barându-le drumul. Din spate țâşniră călăreții daci, care îşi duseseră caii pe drumuri de munte ocolite şi numai de ei ştiute, şi acum îi masacrau pe recruți şi auxiliari. În

fruntea cetei luptătorii lupi rupeau, pur şi simplu, cu forţe supraomeneşti soldaţii buimăciţi.

Tribunul nu stătu mult pe gânduri, nu avea destui oşteni să treacă de zid. Dădu ordinul de retragere şi îşi conduse din nou soldaţii prin tirul de săgeţi a dacilor, de data asta în spate strângând şi alţii pe drum. Regrupaţi îi atacară pe călăreţii daci.

Dar nici aceştia nu stătură mult la luptă, ci făcând cale-ntoarsă o luară la fugă. Săgeţi aprinse, torţe şi bolovani în flăcări fură trimise către carele de provizii care erau fără apărare de când romanii din intendenţa fugiseră odată cu atacul cavaleriei.

Dacii nu rămaseră mult în jur, îşi făcuseră treaba, mai lansară câteva săgeţi înspre romani şi dispărură în munţi.

Cu majoritatea căruţelor de provizii arzând sau distruse si cu mulţi soldaţi morţi; mai ales cei din spatele coloanei care făceau parte din intendenţa şi fură măcelăriţi de daci fără milă, alţii răniţi grav de săgeţile şi pietroaiele dace, Salinius nu avu ce face decât să se retragă spre dealurile mai joase, la vechiul lor loc de tabără. De acolo trimise curieri către armata principală, să-i ceară lui Traian încă câteva manipule de legionari şi mai mulţi auxiliari. Tot acolo luă şi măsuri disciplinare împotriva celor ce fugiseră din luptă. Unii fiind biciuiţi în faţa celorlalţi oşteni iar alţii au fost omorâţi prin spânzurare.

Salinius era acum şi mai sigur că satele din munţi ascundeau bogăţii. Îi torturase pe taraboştii rămaşi în viaţă şi aflase că multe clanuri aveau turnuri în munţi unde îşi depozitau comorile. Dar pe moment nu putea decât să aştepte întăririle şi să pună capcane pentru dacii ce ar fi coborât din munţi.

Pe partea cealaltă a piscurilor Dapyx îşi calcula şansele. O perioadă satele lor aveau să fie în siguranţă dar în curând romanul va primi întăriri şi va încerca să intre din nou în munte, căci Dupas îi spusese că acest tribun nu se va lăsa nicicum dacă a mirosit pradă. Pentru Dapyx, călăreţii şi arcaşii morţi în luptă reprezentau o pierdere serioasă şi irecuperabilă.

Singura lui şansă era o forţare a liniilor duşmane, sau Vezina care însă nu mai ieşea din peştera lui.

*****

Prea puţin ştia tânărul ce bătălie se purta în peştera sacră. Nici un alt preot, sau acolit nu a fost lăsat în apropierea Sanctuarului. Porunca era strictă să nu intre nimeni orice s-ar fi întâmplat.

Înaltul Preot Vezina stătea înconjurat de aburi verzi şi galbeni care se rostogoleau liberi în toată peştera. Chiar lângă el un mesager a zeilor de doi metri înălţime cu membre subţiri ca acul cu formă vag umană îi vorbea.

Cuvintele le înțelegea cu greu deoarece păreau să vină din toate direcțiile şi vibrau ciudat. Dar Înaltul Preot înțelegea destule, mesagerul îi oferea o cale de scăpare, dar nu era lămurit despre ce cale era vorba. O a doua ființă apăru lângă prima.

De data asta Vezina cât era el de Înalt Preot făcu un pas în spate fără să vrea, noua ființă era mai scundă, avea două picioare, patru brațe scurte, groase, şi un bot care semăna cu cel a unui cal dar în loc de piele era acoperită cu solzi.

- Conducătorul vostru a fost trădat şi a murit; spuse noul venit în acelaşi fel vibrant

La un gest a lui Patru Brațe aburii începură să se învârtă formând un vârtej în care se putea vedea la fel de clar ca într-o oglindă. Se vedeau stânci şi dealuri mohorâte, martori încremeniți a lui Decebal, rege al tuturor dacilor luându-şi singur viața pentru a nu fi capturat viu de către romani.

- Dacă nu plecați duşmanul vostru vă va distruge de tot. Priveşte în viitor. Asta este ceea ce se va întâmpla cu poporul tău dacă veți rămâne.

Imaginea din abur se schimbă, trupe romane se apropiau de tabăra tribunului roman, o altă imagine îl arăta pe tribunul roman călărind în fruntea legionarilor în munte, atacând satele dacilor. Cei care apucau să fugă şi mai sus în munți mureau de foame şi de frig. Vedea satele arzând şi romanii jefuind în voie. Imaginea rămase mai mult concentrată asupra satelor în flăcări apoi se dispersă.

- Trebuie să plecați. Strânge-ți poporul. Du-l pe platoul înalt cu pietrele ciudate la două zile de mers de aici. Te vom vizita atunci; spuse prima ființă

O străfulgerare luminoasă păru să incendieze sala din piatră a Sanctuarului şi mesagerii zeilor dispărură.

Vezina ieşi din peştera sacră clătinându-se. El fusese cel care îi invocase pe zei dar nu îşi putea stăpâni corpul, o slăbiciune pusese stăpânire pe el. Marele Rege Decebal murise iar poporul său avea să fie şters din istorie, încă o cucerire barbară a Romei.

Era datoria sa să salveze măcar o parte din el. Trimise un acolit să-l găsească şi aducă pe Dapyx imediat.

Dapyx intră singur în sala templului. Acolitul la condus până la capătul coridorului după care se făcuse nevăzut. Înaltul Preot Vezina îl aştepta într-un jilț scobit în piatră părând sleit de puteri.

- Mărite Vezina, ai dorit să mă vezi.

- Da. Am veşti cum nu se poate mai rele. Am cerut zeilor să-mi arate o cale de salvare a poporului nostru....... Şi am primit răspuns. Mesagerii zeilor mi-au arătat moartea lui Decebal, regele nostru a tuturor. A murit deja. Apoi mi-au arătat viitorul şi ce se va întâmpla cu noi...... Mulți vor muri. Romanii vor veni după noi în munți şi ne vor distruge. Nu-i vom putea opri. – bătrânul ridică o mână când văzu că Dapyx vroia să-l întrerupă – Tot mesagerii mi-au arătat o cale

de scăpare. Nu are rost să te gândeşti să forțezi liniile romane, nu vei reuşi. Calea zeilor este mai bună.

- Înalte Vezina, nu vreau să pun la îndoială vorba zeilor, dar eşti sigur că Decebal a murit? murmură printre dinți tânărul
- L-am văzut omorându-se ca să nu fie prins de romani. Nu pun la îndoială cuvântul mesagerilor ce vin din partea zeilor. Dar şi eu am avut în ultima zi un presentiment ciudat, de groază. Mă tem că este adevărat. Ca să fim siguri am trimis un uliu cu mesaj către cei din Nord. Va reveni în curând.
- Şi unde ne va duce calea zeilor? întrebă Dapyx
- Departe de aici, atât contează. Vom fi duşi unde este voința lor să fim.
- Îi voi chema pe ceilalți tarabostes la sfat. Vom vedea ce au de spus şi ei.

Amândoi ştiau că tarabostes vor urma sfatul lui Vezina mai ales după ce va veni confirmarea că Decebal este mort. Sătenii deveniseră neliniştiți ştiind că romanii se apropie şi că ei nu pot opune rezistență. Pe zice ce trecea situația devenea şi mai disperată.

Astfel dacii începură să-şi strângă lucrurile pregătiindu-se de plecare în exil. Era o imagine tragică şi tulburătoare.

Mii de persoane încercau să-şi ducă cu ei, în căruțe sau pe spinările catârilor, tot avutul lor. Se vedeau meşteşugari care puneau nicovale, unelte de olărit sau războaie de țesut în căruțe. Alții puneau țesături fine, oale şi amfore mari pline ochi cu vin sau cu uleiuri prețioase. Dar oştenii lui Dapyx erau peste tot. Aruncau din căruțe tot ceea ce nu era necesar. Podoabe, mobile, amfore de vin. Nu le păsa de nimic şi nimeni nu era scutit, nici chiar nobilii. Mulți protestau când în căruțele lor se înghesuiau copii sau bătrânii din alte familii dar erau reduşi la tăcere extrem de repede la vederea săbiilor trase din teacă.

Alți călăreți păzeau drumurile, nimeni nu trecea către câmpii. Dapyx nu dorea să aibă şi alți trădători. Cei care încercau să fugă către câmpii erau aduşi înapoi, dacă nu înțelegeau de bine atunci războinicii aveau ordin să-i omoare.

Nimeni nu avea să-i dea de gol romanilor !

Rândurile fugarilor se îngroşau pe măsură ce urcau spre inima munților cu refugiații din celelalte sate. Spre platoul indicat de Vezina.

Vestea a fost transmisă tuturor taraboştilor prin curieri rapizi însoțiți de mici escorte de călăreți ce trebuiau să execute ordinele lui Dapyx. Nu după mult timp primele coloane ajunseră la marginea platoului şi îi aşteptau pe ceilalți refugiați.

*****

Salinius călărea în fruntea coloanei de soldați. Legionarii care îl urmau erau dintre cei noi, trimişi de Traian. Împăratul roman îi dăduse destui soldați pentru a supune întreg ținutul. Vroia să facă un exemplu din satele de munte.

Nimeni nu se opune puterii Romei.

Călăreții se țineau mult mai aproape de legionari cu ordine stricte să nu se depărteze indiferent de provocări. Alături de legionari călăreau cete de mauri care îi înspăimântaseră atât de tare pe daci în primele lor ciocniri şi care excelau la prăduială şi hărțuială.

Primise şi o cohortă de arcaşi sirieni a căror arcuri trăgeau la distanțe mari, mai departe decât ale dacilor. Aceştia urmau să fie o adăugire importantă pentru trupele sale, acum putând să angajeze dacii în luptă de la orice distanță. Cercetaşii îşi dublaseră raza de acțiune iar drumul ales trecea prin plaiuri largi şi line unde şansa de reuşită a unui atac prin surprindere scădea dramatic.

Cu toate acestea vederea pintenilor de stâncă şi a văilor întunecate dădea legionarilor un sentiment de pericol ascuns. La cel mai mic zgomot li se părea că stâncile se vor prăvăli peste ei înăbuşiindu-i cu forța unei avalanşe, iar de după ele vor apărea teribilii luptători urşi să le smulgă măruntaiele.

Pe tribun însă alte gânduri îl preocupau. Rapoarte ciudate îi parveneau de la spioni şi trădători. Se părea că dacii se refugiau tot mai adânc în munți.

Oare de ce? Ştiau că nu au cum să treacă vârfurile înzăpezite, şi dacă cumva ar fi reuşit să înfăptuiască acest miracol tot în brațele romane ar fi ajuns. Legionarii săi aveau să-i prindă, nu alții, şi tot ei aveau să se bucure de pradă.

******

Călăreții se opriră la marginea platoului.

La fel ca şi cei pe care îi purtau în spate oboseala îi atingea pe cai, aceştia scurmând nervos pământul reavăn cu copitele.

Dedesubt, un şirag de oameni urca cu greu drumul desfundat care ducea la platou. Câte o roată se desprindea prinsă în nămol şi întreaga coloană trebuia oprită până ce situația se rezolva. Nu de puține ori soldații împingeau pur şi simplu carele pe coastă pentru a elibera drumul.

- Orial, oamenii tăi unde sunt?

Tarabostele îşi împinse calul mai în față. Era mai bătrân decât Dapyx, avea în jur de şaizeci ani dar încă îşi păstra vigoarea tinereții. După moartea lui Decebal voința părea că-l părăsise în întregime. Acum viața oamenilor săi depindea de un tânăr neexperimentat şi de viziunile unui preot, chiar dacă acesta era Vezina.

- Vin, stai fără grijă. A durat destul de mult până i-am urnit pe toți de la casele lor, dar vin. Drumul e greu şi mulți nu au vrut să-şi lase avutul în urmă. Oştenii tăi i-au convins însă altceva. Iar dacă Salinius continuă să se mişte încet şi să prade satele care îi stau în cale vor avea destul timp să ajungă la platou.

- Dacă ajunge prea aproape îl vom încetini. Însă Vezina a zis că mesagerii zeilor vor să ne grăbim. Nu este bine să ignori voința lor.

Tânărul îşi întoarse calul şi galopă, urmat de garda sa, în josul pantei. Trebuia să-l hărţuiască din nou pe Salinius, să nu-i dea comandantului roman nici un moment de odihnă.

******

Cu mult deasupra lor, pe o orbită joasă în jurul Pământului, o structură cilindrică uriaşă, ciudată, cu o mulţime de ieşinduri abrupte ca spinii de arici, plutea liniştită. În adâncurile ei fiinţe şi mai ciudate studiau soarta dacilor.

- Îi vom transporta pe EXP-LIR. Planeta este perfectă pentru ei – anunţă creatura înaltă, căpitanul celorlalţi

Jumătate din încăperea dreptunghiulară se transformă într-o reprezentare holografică, atât de fidelă cu realitatea încât se puteau confunda cu uşurinţă, şi începu să arate trupele romane. O altă fiinţă, o sferă metalică plutitoare în care era încastrat un creier biologic, levită în apropiere prin interiorul imaginii.

- Trebuie să o facem repede. Duşmanii lor se apropie. În următoarele rotaţii ale lumii lor vor fi ajunşi din urmă.

- Avem destul timp pentru a-i transporta. Tânărul lor lider este un adevărat conducător; interveni şuierător reptiloidul ce se ţinuse la marginea încăperii

Holograma se schimbă la comanda sferoidului, acum îl arăta pe Vezina.

- Această fiinţă trebuie studiată mai îndeaproape. Datele pe care le-aţi înregistrat în prezenţa lui nu sunt concludente.

- L-am fi scanat complet dacă l-am fi putut aduce la bord; replică creiatanul, fiinţa cu bot de cal şi piele solzoasă

- Ieşirea din nonspaţiu a fost din cauza lui. Strigătul psihic ne-a sfredelit minţiile, tuturor care suntem sensibili la undele mentale. Este foarte ciudat, ceilalţi pe care i-am testat de pe această planetă nu posedă capacităţi mentale ieşite din comun. Calculele arată că doar doi la sută din populaţie ar putea avea sensibilitate psihică; sferoidul se învârti în jurul hologramei prezentând detailat rezultatele scanării

- L-am putea lua doar pe el; creiatanul se opunea intervenţiei într-o altă civilizaţie, mai ales una cu un nivel atât de scăzut de tehnologie

Fiinţa înaltă chiţăi dezaprobator:

- Decizia a fost luată. Grupurile selectate vor fi toate transportate. Să nu uităm că am ales grupuri cu grad ridicat de sensibilitate, conform simulărilor ar putea să şi le dezvolte în moduri nebănuite.

La o comandă, din podeaua încăperii se ridică un piedestal a cărui parte superioară era ca o carte, afişând o mulţime de simboluri luminoase.

- Dacă duşmanii acestui grup se apropie prea mult îi vom speria cu hologramele; continuă creatura atingând unele simboluri

- Şi ceilalţi? Am mai transportat şi alţii din rasa lor pe EXPLIR. Se vor lupta şi acolo între ei?
- Sistemul se va adapta; răspunse sferoidul; celelalte grupuri deja transportate au fost mai mici, toate sub zece mii de indivizi. Ei vor fi cei mai numeroşi transportaţi. Pregătiţi modulul de transfer.
- Este deja gata; răspunse creatura scundă cu patru braţe şi faţă de cal, după ce verifică informaţiile de pe un display holografic aflat pe unul dintre braţele sale
- Ce grupuri mai transportăm de pe planeta lor? întrebă fiinţa înaltă, chiar dacă era căpitan nu avea controlul operaţiiunilor ştiinţifice aflate în desfăşurare
- Mai avem în program două grupuri etnice diferite. Una de pe continentul mare din Sud iar alta de pe una din insuliţele întinsului ocean planetar. Dar nici unul dintre aceste grupuri nu va fi atât de mare, vor avea în jur de cinci mii de indivizi; răspunse sferoidul
- Sateliţii de supraveghere vor fi instalaţi de către "Haiekan"; creatura înaltă făcu un semn către sferoid; Şi da, înainte să-mi atragi atenţia, le-am spus să instaleze staţii defensive şi probe de supraveghere psihică. Astfel vom putea să ţinem un ochi pe ei.
- Atunci nu ne mai rămâne decât să aşteptăm ca « dacii » să ajungă în poziţie.

*****

Înaltul Preot aştepta.

Mintea sa încerca să pătrundă misterele de dincolo de stratul norilor întunecaţi. Vezina încerca să pătrundă misterul mesagerilor. El era sigur că zeii le doreau binele. La puterile lor ar fi putut să-i distrugă cu uşurinţă, dar nu o făcuseră. În schimb mesagerii le ofereau o cale spre un tarâm nou si îndepărtat, unde aveau să fie în siguranţă. Singura problemă era că Vezina ştia că tărâmurile zeilor sunt deărtate de cele ale oamenilor iar aceşti mesageri erau altfel decât ziceau legendele.

Dar ce altă şansă aveau. Dacă rămâneau aici aveau să fie măcelăriţi sau luaţi ca sclavi de către romani.

Îşi întoarse privirile către platou. Fugarii se strângeau tot mai mulţi pe măsură ce zilele treceau. Mâncarea devenise o problemă, merindele aduse cu ei de către refugiaţi erau pe terminate şi vânătorii nu aveau destul succes pentru a-i hrăni pe toţi. La fel igiena şi locuinţele. Nu erau destule pentru toţi. Deja o mare parte dintre daci sufereau de frig şi degerături. Preotului îi era frică să nu izbucnească vre-o boală printre ei care i-ar fi decimat la fel de bine ca şi romanii.

Poporul său trebuia să părăsească cât mai repede munţii.

- Am venit preotule, aşa cum am promis! – bubui o voce lângă el iar dacii din jur o luară la fugă în toate direcţiile speriaţi de fiinţele ce apăruseră din neant

Da, mesagerii zeilor veniseră, iar dacii cădeau la picioarele lor tremurând de frică.

Vezina îşi strânse curajul şi vorbi:

- Ne-ați promis salvare din mâinile romanilor. Poporul meu este aici.

Ființele, cele care îl vizitaseră şi înainte pe Vezina scoaseră zgomote ciudate între ele şi apoi cea înaltă ridică mâna. O structură dreptunghiulară, lungă de câteva zeci de metri şi înaltă cât patru oameni ce părea făcută din piatră neagră apăru în fața privilor uimite ale dacilor. În partea din față a structurii se căsca o gaură neagră asemănătoare unei guri de uriaş.

Un punct de foc apăru în interiorul găurii, începu să se rotească repede, tot mai repede până gaura deveni un cerc de foc apoi un tunel de foc. Dacii se traseră înmărmuriți înapoi şi se întinseră la pământ, nu numai cei de lângă mesagerii zeilor ci toți de pe platou. Creatura făcu alt semn şi tunelul de foc deveni un tunel de magie verzuie care părea să continue la nesfârşit.

- Aceasta este calea. Trebuie să plecați acum. Duşmanul se apropie; spuse ființa înaltă

- O lume frumoasă şi bogată vă aşteaptă pe partea cealaltă, o câmpie întinsă unde veți găsi cu uşurință mâncare şi apă. Acolo este viitorul vostru. Duceți-vă! spuse şi creiatanul

- Romanii ne vor urmări şi în noua lume? întrebă îngrijorat Vezina

- Nu îți face griji. Îndepărtați-vă de poartă după ce va trece şi ultimul, căci ea se va închide în urma voastră; îi explică ființa înaltă apoi mesagerii zeilor dispărură într-o străfulgerare luminoasă

Vezina se dezmetici primul. Vocea sa puternică răzbătu peste murmurul mulțimii, zeci de soldați şi preoți năvăliră în jurul gurii tunelului şi începură să facă ordine printre fugari.

Încetul cu încetul ordinea se instaură şi un şir constant de daci intră în tunel cu Vezina în frunte.

Dar înaintau prea încet, din cauza fricii, trecerea dura prea mult iar Salinius se apropia rapid. Raidurile dacilor nu reuşeau să-l mai abată pe roman de la țintă.

Prin trădători tribunul aflase că dacii se strânseseră pe un platou din munți. Oare de ce se adunaseră atât de mulți daci pe un platou? Cu miile. Gândurile nu-i dădeau pace şi îşi împingea soldații înainte până la epuizare. Dar soldații săi nu mai puteau, trebuiau să se odihnească, mai ales că dacii continuau să-i hărțuiască tot timpul.

Dapyx întinse mâna atingând peretele tunelului. Era o senzație de mâncărime uşoară dar nimic altceva. Îşi retrase mâna repede de frică să nu dispară portalul. Vezina trecuse prin tunel şi se întorsese, dincolo era exact cum spuseseră mesagerii zeilor. O câmpie cu iarbă înaltă care se întindea cât vedeai cu ochii.

- Dapyx, ultimele grupuri de fugari au ajuns pe platou. În o zi vor fi trecuți toți. Am mai prins unii care s-au speriat de mesagerii zeilor mai mult decât de romani şi fug, nu vor să vină în noua lume. Ce să facem cu ei? îl întrebă unul dintre căpitanii săi din spate
- Lasă-i în pace. Dacă nu vor să vină, nu vor. Avem destulă treabă cu cei care au mai rămas de trecut. Voi lua câțiva călăreți cu mine şi vom cerceta din nou împrejurimile. Restul rămâneți aici şi treceți pe partea cealaltă cu refugiații. S-ar putea să fie nevoie de voi acolo ca să faceți ordine.

Ceata coborî din nou platoul cercetând împrejurimile dar nu întâlni decât câțiva rătăciți. În depărtare, pe o coastă golaşă, se puteau vedea primii dintre legionarii lui Salinius.

- Să ne întoarcem, nu mai avem nimic de făcut aici; ordonă Dapyx

Când ajunseră din nou în fața portalului, Dapyx observă ultimii dintre refugiați trecând prin tunel călăreții săi fiind singurii rămaşi în partea asta a portalului. Unul câte unul trecură şi ei prin portal.

Dapyx a fost ultimul care intră în tunel strângând în mână stindardul draco a poporului său pe care nu avea să-l lase în mâinile romanilor nici mort, cât timp stindardul flutura în vânt dacii continuau să existe.

Privi pentru o ultimă dată lumea în care se născuse şi în care trăise, dar pe care acum trebuia să o lase în urmă. Îşi jură în suflet că într-o zi se va întoarce.

Nici nu ştia cât de mult timp va trece până ce poporul său avea să îşi revadă lumea de baştină.